

INFORMATIEVE RAAD 14 SEPTEMBER 2023

Notulen van de vergadering

Voorzitter: de heer P. Prins

Griffier: mevrouw G.M. Kersten (plv.)

Tevens aanwezig: de heer E. Bouwhuis (GL), de heer T.A.C. de Bruijn (GL), mevrouw N. van Engelen (GL), mevrouw H. van 't Riet (GL), mevrouw Y. Yildiz-Kaya (GL), de heer W. Advokaat (OD), de heer J. de Jong (OD), de heer J.A.C. van Heumen (OD), de heer H.J. Berkhout (D66), mevrouw S.E. Muijs (D66), de heer R. Poelwijk (D66), mevrouw O.U. Ramautarsing (D66), de heer J.A. Jägers (VVD), de heer E.H. Timmer (VVD), mevrouw V.A. Voermans (VVD), de heer W.K. van Es (PvdA), de heer F.W. Geerts (PvdA), mevrouw S. Kuilman (PvdA), de heer E.S. den Heijer (OPD) de heer M. Sannes (OnPD) en de heer J.G.M. Sikking (OnPD)

Vanuit het college aanwezig: burgemeester E. Boog, wethouder M. Everhardt, wethouder J.D.W. Klaasse en wethouder M.A. Sikkes-van den Berg alsmede gemeentesecretaris G.T. Wildeman

1. Opening Mededelingen door de voorzitter Vaststellen agenda

De voorzitter heet iedereen van harte welkom en in het bijzonder de heer Sikking die na een ziekteverlof weer aanwezig is. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Rapport “Te leren lessen van De Omval”

GroenLinks zegt dat inmiddels het gebouw is opgeleverd en dat het een mooie culturele voorziening is geworden. Met het externe onderzoek dat is opgeleverd wordt bevestigd wat destijds al werd verklaard door het college. De aanpak van dit project was niet bij het team Projecten belegd waardoor het nauwelijks de reguliere werkwijze heeft gevolgd qua projectbeheersing. Met de uitkomsten van het onderzoek ziet de fractie dit nog steeds als een uitzondering. GroenLinks is blij dat het college de aanbevelingen uit het rapport overneemt en verwacht wordt dat waar de aanbevelingen kunnen worden toegepast dit ook wordt gedaan om dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

PvdA vindt dat Diemen het maar mooi voor elkaar heeft met zo'n cultureel centrum in het hart van het dorp. Het mag niet meer gebeuren in de toekomst dat zo'n project zomaar een stuk duurder wordt. Het college was weer snel in control maar het is goed dat er een onafhankelijk onderzoek is ingesteld. Het zou mooi zijn als alle rapporten zo leesbaar waren met een kraakheldere analyse en hele concrete aanbevelingen. Het is ook goed om te lezen dat het college die aanbevelingen integraal overneemt. De fractie heeft de volste overtuiging dat van de fouten is geleerd en dat het in de toekomst beter gaat.

VVD merkt op dat aanvankelijk de burgemeester had toegezegd dat het onderzoek voor de zomer gereed zou zijn maar met het bericht van 14 juli werd de raad geïnformeerd dat dit niet zou lukken. Bij het onderzoek was ook bijzondere aandacht van de burgemeester beloofd maar daar wordt niets over terug gelezen. Terecht geeft het rapport aan dat er zaken

in dit project fout zijn gegaan maar de tekst van het rapport is mild en vriendelijk. Dit had steviger gekund. Worden hier zaken toch met de mantel der liefde bedekt want feitelijk is er sprake van bestuurlijk falen?

PvdA wijst erop dat er sprake is van een onafhankelijk onderzoek door onderzoekers die geen band met het college hebben. Welke baat zouden de onderzoekers hebben om dit met de mantel der liefde af te dekken?

VVD heeft nergens gelezen en het ook niet ervaren als een onafhankelijk onderzoek. Het is een extern onderzoek en dat is toch wat anders dan een onafhankelijk onderzoek. Het is een onderzoek uitgevoerd door externen maar in opdracht en aansturing van het college.

PvdA geeft aan dat iedere zichzelf respecterende onafhankelijke onderzoeker integer handelt en dus onafhankelijk.

VVD gaat ervan uit dat iedereen integer handelt maar wiens brood men eet wiens woord men spreekt. Als je iets betaalt bepaal je ook en in deze context is sterk de indruk dat in een richting is gedacht zonder daarmee iemand te beschuldigen. Dat is een normale gang van zaken.

PvdA vindt dit een verregaande insinuatie. De onderzoekers hebben ambtenaren en het college geïnterviewd en iedereen heeft zijn zegje kunnen doen. Waarom zou een onderzoeker naar de mond van het college schrijven? Het college is hier eerlijk en oprecht in geweest en wil hier ook oprecht van leren.

VVD stelt dat toon en woordkeus een ander beeld geven. Er is hier sprake van bestuurlijk falen. In november heeft de fractie daarvoor een motie van treurnis ingediend maar die is verworpen. De motie voor het laten uitvoeren van een onafhankelijk onderzoek heeft de fractie destijds ingetrokken want er zou een ander onderzoek komen en dat ligt nu voor. Het is een onderzoek uitgevoerd door een extern bureau maar in opdracht van het college dan wel de ambtelijke organisatie zelf. Het rapport is ook gericht aan de gemeentesecretaris. Het bevat merkwaardig subjectieve opmerkingen zoals op pagina 2 waar staat "De uiteindelijk betaalde prijs wordt niet als onredelijk gezien." Door wie wordt die prijs als niet onredelijk gezien? Een dergelijke opmerking maakt het rapport niet sterker. In het rapport staan de meest serieuze missers erg vriendelijk verwoord: "Er is voor de start een projectplan gemaakt volgens het voorbeeld van de gemeente. Daarna bleek aansluiting op de gemeentelijke werkwijze zo goed als achterwege". Voorts wordt opgemerkt dat er geen verplichtingenadministratie is en dat facturen door opdrachtgever en projectleider worden betaalbaar gesteld zonder zicht op uitputting van de budgetten. Dat is de werkwijze geweest in dit project en om dit te verklaren vanuit een doe-mentaliteit van Diemen is veel te gemakkelijk. Dit is volkomen mis. De VVD betwijfelt of het rapport iets oplevert want het college blijft zitten en daarmee het gebrek aan sturing en controle.

PvdA vraagt of de VVD nou echt denkt dat het college van dit traject niet geleerd heeft.

VVD denk dat het college van dit traject geleerd heeft maar of dat helpt is nog maar de vraag. De reactie van het college is ook niet zo sterk dat de fractie er vertrouwen in heeft dat er nu een verbeterde sturing zal zijn.

D66 vraagt waarop de VVD baseert dat die het beter weet dan het onafhankelijke onderzoeksbureau dat een uitgebreide analyse heeft gedaan van wat er is gebeurd en wat er volgens de onderzoekers beter kan.

VVD stelt dat het geen onafhankelijk onderzoek is. Het is een extern onderzoek. Een onafhankelijk onderzoek is veel minder subjectief want dit rapport is een subjectieve weergave van de werkelijkheid.

D66 vindt dat de VVD hier een semantisch spelletje speelt. Het gaat hier precies om wat aan het college is gevraagd van maak inzichtelijk wat hier fout is gegaan en wat de ambtelijke organisatie en het college hiervan kunnen leren. De insinuatie van de VVD dat deze onderzoekers niet onafhankelijk en niet extern genoeg hebben geopereerd is zeer schadelijk en doet geen recht aan het rapport dat er ligt.

VVD zegt dat extern echt iets anders is dan onafhankelijk.

Onafhankelijke Partij Diemen zegt dat er meer externe partijen zijn zoals een ombudsman en een rekenkamer. Zouden die ook in opdracht van het college werken en niet onafhankelijk opereren? De gemeenteraad is verantwoordelijk voor wat hiermee gaat gebeuren. Als de VVD het niet fair vindt dat het college blijft zitten, zou dan ook de raad moeten opstappen?

VVD wijst erop dat de ombudsman in opdracht van de gemeenteraad werkt en dat is een duidelijk andere positie dan hier wordt ingenomen. Na de gemaakte fouten is snel de regie genomen maar dit doet toch denken aan het spreekwoord "Als het kalf verdrongen is dempt men de put." De brief van het college van 22 augustus geeft ook niet veel vertrouwen in een krachtige bestuurlijke aansturing gelet op de woordkeus. De directie wordt gevraagd om tijd en capaciteit ter beschikking te stellen voor evaluatie waarbij ook de portefeuillehouder is betrokken. Dit moet echter een regelrechte opdracht zijn.

Het college neemt de aanbevelingen van het rapport integraal over en het college zal alert zijn op de opvolging ervan maar als hier zou mogen worden gelezen dat het college hierop zal controleren en sturen is de VVD wat meer gerust. Deze gang van zaken legt een smet op het mooie resultaat van een fijn gebouw voor Diemen met een belangrijke functie voor het dorp.

GroenLinks vindt dat de VVD selectief bezig is nu want in het betoog wordt wel gesproken over wat er in het rapport staat van wat de fouten zijn geweest en de aanbevelingen die worden overgenomen maar andere zaken in het gehele onderzoek wil de VVD niet aannemen omdat het niet onafhankelijk zou zijn.

VVD herhaalt dat extern iets anders is dan onafhankelijk.

D66 vraagt wat voor de VVD het verschil is tussen een extern en een onafhankelijk onderzoek en wat de VVD liever had gehad dan wat er nu ligt.

VVD zegt dat externe mensen in aansturing door het college en de ambtelijke organisatie aan het werk zijn gegaan. Dat is iets anders dan iemand die een opdracht krijgt en geheel eigenstandig daarmee aan de slag gaat. Dat is onafhankelijk. In Nederland is bijvoorbeeld de rechterlijke macht onafhankelijk. Veel zaken zijn onderzocht in een niet-onafhankelijke positie maar eerder is gezegd dat het mooi is dat het college hiermee aan de slag gaat. Er kleven echter een aantal dingen aan waar de VVD niet gerust over is.

D66 legt uit dat de gehele raad heeft gevraagd welke lessen hieruit kunnen worden getrokken en de organisatie heeft die vragen bij een onafhankelijk onderzoeksbureau neergelegd. Het bureau is daarmee aan de slag gegaan en heeft daar een onafhankelijk rapport op geformuleerd. Dit is een schoolvoorbeeld van een onafhankelijk rapport.

Ouderenpartij Diemen geeft aan dat het leesbare rapport veel bevestigt van wat de fractie eerder heeft geconstateerd. In de motie met de VVD is vorig jaar gevraagd om een onafhankelijk onderzoek. Die motie is ingetrokken nadat het college zelf met een onderzoeksvoorstel kwam. In de onderzoeksfase was duidelijk waar voor het college en de ambtelijke top de pijnpunten lagen en dat is in dit rapport bevestigd. Ook worden de geleerde lessen benoemd. De fractie wil deze affaire afsluiten maar het blijft wel bedenkelijk dat het team Projecten in 2018 zelfstandig heeft besloten om geen capaciteit voor de uitbreiding van De Omval ter beschikking te stellen. Dat had niets te maken met het faseren van projecten. Normaal gesproken moet een tekort aan formatie worden gesignaleerd aan het college en vervolgens aan de raad met een voorstel om daar extra budget voor vrij te maken. Een en ander komt over of gedurende enige tijd geen regie over dit project is gevoerd. Pas nadat de overschrijdingen zichtbaar waren werd adequaat ingegrepen. De hands-om mentaliteit in dit huis wordt zeer gewaardeerd maar het gaat niet altijd goed zoals dit onderwerp heeft laten zien.

Ons Diemen trekt de integriteit van het bureau Democratie en uitvoering niet in twijfel. Dat doet tekort aan het rapport en aan de goede naam van het bureau. Op veel vlakken is de plank af en toe misgeslagen. Er was geen projectleider en die moest extern geworven worden. De funding voor elke organisatie is de financiële administratie. Als een goede projectenadministratie wordt gevoerd is er control. Daarnaast heeft een VIC-ambtenaar, die de rechtmatigheid moet controleren, te laat aan de bel getrokken. Het is een opeenstapeling van fouten en missers die gemaakt zijn. Gelukkig staat er nu toch een heel mooi gebouw en de prijs is acceptabel als je kijkt naar in hoeveel jaar het wordt afgeschreven. Door de toepassing van meer toezicht en control en de administratie op orde zijn er goede lessen uit getrokken.

D66 zegt dat er nu een mooie culturele woonkamer in Diemen is maar wel is geconstateerd bij de kredietaanvraag dat een en ander niet goed is gegaan en het is mooi dat zowel het college als de ambtelijke organisatie direct aangaven lessen te willen trekken uit wat er mis is gegaan. Het rapport geeft duidelijke aanbevelingen en er wordt vooral geadviseerd om bepaalde lijnen beter te structureren zodat dit soort dingen niet nog een keer gaan gebeuren. Dit past bij de groeiende omvang van de organisatie. Daar hoort bij dat meer en duidelijke afspraken worden gemaakt maar de doe-mentaliteit is ook heel waardevol want daardoor is ook heel veel moois bereikt zoals de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne of de opvang van asielzoekers in de sporthal. De fractie vertrouwt erop dat het college samen met de ambtelijke organisatie een goede balans gaat vinden tussen de doe-mentaliteit en het beter en duidelijker vastleggen van afspraken.

Onafhankelijke Partij Diemen vindt het een goed leesbaar onafhankelijk rapport. De gemeente moet trots zijn op de doe-mentaliteit maar er zijn natuurlijk ook fouten mee gemaakt. In het rapport wordt gepleit voor een aantal maatregelen die zaken formaliseren of bureaucratiseren. Hopelijk heeft dat geen negatieve invloed op de doe-mentaliteit. Als de gemeente weer grote projecten aangaat moet dit goed worden geformaliseerd en gebureaucratiseerd maar niet ten koste van de doe-mentaliteit.

De heer Boog memoreert dat het college op 24 november jongstleden in de raad heeft gezegd dat het nodig is na afronding van het project een externe analyse te laten verrichten met het doel om lessen te trekken voor de organisatie en de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking. Op 13 maart is de raad geïnformeerd dat de directie het bureau Democratie en uitvoering had geselecteerd. Ze zijn onafhankelijk aan de slag gegaan en hebben onafhankelijke gesprekken gevoerd, uitvoerig documentatie-onderzoek gedaan, tussentijds een miniconferentie georganiseerd en met iedereen gesproken over de tussentijdse uitkomsten. Op 19 juli zijn de uitkomsten met het college gedeeld en op 22 augustus heeft het college daarop een bestuurlijke reactie geformuleerd.

Natuurlijk moet geleerd worden van de keuzes en de onmiskenbare fouten die in dit proces zijn gemaakt. Het is een herkenbaar leesbaar rapport geworden waarin helder is geformuleerd wat mis is gegaan en waar het beter moet. Het college is er zich van bewust dat het proces anders en beter had moeten en er zijn lessen getrokken voor de toekomst. Goed is dat de onderzoekers de dynamieken hebben onderzocht en kenbaar gemaakt zoals die in de organisatie aanwezig zijn en niet alleen bij De Omval een rol kunnen spelen maar ook bij andere trajecten. Goed is dat is gezegd dat een doe-mentaliteit heel veel brengt voor Diemen maar je moet zo af en toe meer de kant op van dingen vastleggen, afspraken maken, controle daarop uitoefenen en meer de balans zoeken tussen die doe-mentaliteit en een beetje bureaucratie.

Bevestigd is dat de reguliere werkwijze niet is gevolgd in dit project en dat het daarmee een kwetsbaar project is geworden. Op 24 november is heel helder geweest wat de opzet zou zijn van het onderzoek. Naar aanleiding van technische vragen van GroenLinks is toen nog een bijlage toegevoegd om een eerste opzet te laten zien van het onderzoek. Op 13 maart is de raad schriftelijk geïnformeerd over het verstrekken van de opdracht. De VVD heeft in de vergadering van 24 november geen voorwaarden gesteld zoals dat bijvoorbeeld het college het onderzoek niet mocht betalen maar dat dit uit het raadsbudget moest of uit iets anders. Toen de raad op 13 maart werd geïnformeerd over het vervolgonderzoek is er ook niets door de VVD gezegd. Pas bij de uitkomst van het onderzoek komt de VVD met deze punten en dat is wel erg makkelijk. Het is ook een verwijt aan een onderzoeksbureau dat het niet onafhankelijk opereert en dat is een zwaar verwijt.

VVD trekt de integriteit van het bureau niet in twijfel maar het woord 'onafhankelijk' wordt niet in het onderzoeksrapport genoemd. Op 24 november heeft de VVD een motie in behandeling gegeven en ingetrokken voor een onafhankelijk onderzoek. Die is van tafel gegaan met de uitdrukkelijke toezegging dat er een goed onderzoek zou komen. Dat onderzoek is er gekomen in opdracht van het college.

De heer Boog stelt dat het geen verrassing voor de VVD kan zijn dat dit in opdracht van het college door de directie is gebeurd. Dit was de intentie en de raad is ook op 13 maart hierover geïnformeerd en nu doet de VVD ineens van het is in opdracht van het college gebeurt. Van wie anders? De VVD heeft in de raadsvergadering van 24 november niet de voorwaarde meegegeven dat de raad de opdrachtgever moest zijn.

VVD memoreert dat de motie toen niet in stemming is gebracht omdat daar geen aanleiding voor was. De fractie kon toen leven met dit onderzoek maar stelt nu ter discussie of dit tot goede resultaten zou hebben geleid.

De heer Boog constateert dat de VVD draait want nu zegt de fractie dat wel kan worden geleefd met het onderzoek. Eerst zei de VVD dat het geen onafhankelijk onderzoek was.

VVD stelt dat het nog steeds geen onafhankelijk onderzoek is. De fractie kan ermee leven maar het is een extern onderzoek.

De heer Boog vraagt of de VVD tevreden was geweest als het onderzoeksrapport was begonnen met de zinsnede van hierbij doen we een onafhankelijk onderzoek. Dat is een rare redenering. Dat staat helemaal niet ter discussie. Hoezo moet dat in de tekst van het onderzoek terugkomen? De VVD heeft in die vergadering geen voorwaarden gesteld en toen de raad nader is geïnformeerd over de opdracht heeft de VVD ook niet aan de bel getrokken. Pas op het einde van het proces zegt de VVD dat het geen onafhankelijk onderzoek is. Dat is echt een kwalificatie van het onderzoek en als de VVD dat niet beseft moet ze er nog eens over nadenken.

VVD zegt dat onafhankelijk en extern onderzoek inderdaad kwalificaties zijn maar het is geen diskwalificatie. Het is een onderzoek uitgevoerd door een extern bureau en daar staan een aantal hele nuttige tips in. Hopelijk leidt dit tot verbetering zoals die verplichtingenadministratie. Het heeft wat weg van dat er in het huis uitgaven werden gedaan zonder dat maar iemand het idee had waar die naar gingen leiden. Hopelijk leidt deze constatering tot een serieuze verbetering in de toekomst.

De heer Boog constateert dat de VVD aan het draaien is want blijkbaar is het nu wel een goed onderzoek en wordt het met de mantel der liefde bedekt. Gelukkig vindt de VVD het onderzoek nu toch goed maar die fractie begon heel anders met de insteek dat het niet onafhankelijk was. Niet onafhankelijk is afhankelijk en daarmee wekt de VVD de suggestie iets over het onderzoek en over het onderzoeksbureau en dat neemt spreker die fractie kwalijk.

VVD stelt die woorden niet te hebben gebezigd.

De heer Boog constateert dat de VVD heeft gezegd wiens brood men eet wiens woord men spreekt en daarmee wordt een bepaalde suggestie gewekt.

VVD stelt dat dat een waarheid is wanneer iemand betaalt.

De heer Boog constateert dat de VVD hiermee een kwalificatie geeft aan het onderzoek.

VVD zegt dat geen diskwalificatie aan het onderzoek is gegeven.

De heer Boog constateert dat de VVD niet reageert op het feit dat is gezegd dat de VVD geen voorwaarden heeft gesteld in de raadsvergadering en niet gereageerd heeft op 13 maart.

Het kan een instelling zijn dat de VVD zegt we zijn er niet gerust op dat dat ook zo wordt uitgevoerd. Dat is begrijpelijk dat de VVD dat in de gaten wil houden en het college kritisch blijft volgen in deze.

Het is niet door het team Projecten besloten maar door het college in samenspraak met de directie dat dit project niet door de gemeente zelf zou worden gedaan maar door een externe. Toen heeft het college geconstateerd dat er geen capaciteit was bij het team Projecten.

Er zijn bepaalde afspraken met het VIC-team, ook over de rapportage. Het team heeft zich daar in dit proces aan gehouden en niet te laat aan de bel getrokken. Het team heeft op zijn manier gerapporteerd zoals is afgesproken. Van het proces is wel geleerd dat er andere afspraken moeten worden gemaakt met het VIC-team dat als je dit soort dingen constateert

je niet wacht op een algemene rapportage maar dat eerder wordt gestapt naar directie of college van wij constateren in dit project dat dit niet goed loopt en dat er dus eerder wordt geëscaleerd. Inmiddels zijn er gesprekken geweest, ook met het VIC-team, want veel van deze punten zijn al opgepakt en er is tot de conclusie gekomen dat dit op een andere manier met hen moet worden afgesproken.

Ons Diemen legt uit dat een VIC-team een onafhankelijk team is dat kijkt of de uitgaven rechtmatig worden gedaan en goed worden besteed en deze ook worden verantwoord. Een onafhankelijk onderzoek is altijd een extern onderzoek.

D66 zegt dat het college, raad en ambtenaren constateren in alle oprechtheid dat hier fouten zijn gemaakt en dat zij proberen om daarvan te leren. De VVD insinueert echter dat hier een schimmig spelletje wordt gespeeld terwijl alle betrokken partijen een eerlijk verhaal neerleggen en hun absolute best doen om hier beter uit te komen dan de fouten die zijn gemaakt.

3. Mededelingen portefeuillehouder Klaasse

Er zijn geen mededelingen.

4. Kredietaanvraag aanvullend budget nieuwbouw Brede School Holland Park

VVD memoreert dat de raad in de zomer is geïnformeerd over de meerkosten van dit project. Waarom is er gekozen voor deze optie die vanavond voorligt? Een afspraak in een contract blijft een afspraak. Er wordt verwezen naar de verdere samenwerking met de ontwikkelaar omdat er nog veel huizen moeten worden gebouwd maar dat maakt de gemeente als opdrachtgever ook kwetsbaar. Is er voorafgaande aan de verschillende projecten in Holland Park voldoende rekening gehouden met de afhankelijkheid als er veel met eenzelfde opdrachtnemer wordt gewerkt? Hoe kijkt de wethouder naar deze kwetsbare positie en hoe is hierop geanticipeerd? Hoe wordt intern gestuurd op de risico's van overschrijding van het budget bij projecten? Was er al eerder in dit project iets bekend over overschrijdingen en welke lessen worden er getrokken?

PvdA memoreert dat de wereld na het afsluiten van dit bouwcontract is getroffen door de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne. Beide gebeurtenissen hebben geleid tot aanzienlijke extra kosten voor bedrijven, overheden en individuen. Deze kosten mogen niet als gevolg van menselijke fouten worden beschouwd maar als onverwachte, onvoorspelbare gebeurtenissen. De coronapandemie had impact op veel bedrijven zoals lockdowns, reisbeperkingen, sluiting van bedrijven en dat heeft geleid tot aanzienlijke inkomstenderving en extra kosten. Dit leidde tot overheidsmaatregelen als verlaagde accijns, steunimpuls en uitstel van betalingen. De oorlog in Oekraïne is een geopolitieke crisis met zeer grote economische gevolgen. Dit heeft geleid tot geopolitieke spanningen en economische schokken, leveringsproblemen en het vinden van arbeidskrachten is erg moeilijk. Geen enkele partij had de middelen en de informatie om zich adequaat voor te bereiden op deze gebeurtenissen. Deze gebeurtenissen zijn een overmachtssituatie en het is daarom begrijpelijk dat partijen maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen om samen op te draaien voor de extra kosten. Dat dit leidt tot een schikking is terecht maar dat moet dan wel een finale afrekening zijn.

Tot slot is de fractie blij met een mooie school waar niet bezuinigd is op het gebied van duurzaamheid en inrichting voor een bedrag waarvoor het nu eigenlijk niet meer realiseerbaar is.

GroenLinks vindt de school die is opgeleverd een aanwinst voor de hele gemeente. Een school die past bij hoe een duurzame school eruit moet zien en bij de manier van lesgeven. De gemeente heeft hier te maken met 2 uitzonderlijke situaties die uiteindelijk hebben geleid tot bepaalde juridische vraagstukken. De gemeente heeft zich juridisch laten adviseren maar nergens staat dat dit zo'n glasheldere zaak is dat de juridische positie van de gemeente goed is. Derhalve is het goed dat een afweging is gemaakt over hoe hier financieel met elkaar goed uit kan worden gekomen. Daarnaast wil de gemeente door met deze partij maar het is niet zo dat de gemeente zich zo verbonden heeft aan deze ontwikkelaar dat ze geen kant uit kan. Het heeft echt te maken met 2 zeer uitzonderlijke situaties. In deze zou de rechter wel eens heel anders kunnen denken van er ligt een contract en dan moet de ontwikkelaar nakomen. Daarom akkoord met deze raadsvoordracht waarin een extra krediet wordt gevraagd.

Onafhankelijke Partij Diemen merkt op dat ook wordt gerefereerd aan een stuk van 8 juni dat onder geheimhouding is verstrekt. Wanneer gaat de raad daarover praten want het tot stand komen van het bedrag is niet duidelijk?

De voorzitter legt uit dat over een geheim stuk kan worden gesproken in een besloten vergadering en daar zou aan het eind van deze vergadering dan een tijd voor moeten worden afgesproken want het is nu niet geagendeerd.

Onafhankelijke Partij Diemen constateert dat het bedrag van 1,25 miljoen leidt tot een bedrag van € 69.000 aan extra kapitaallasten. Die kapitaallasten zouden kunnen worden verminderd door korting van de afschrijvingsduur, het aanwenden van de meevallers in 2022 die zijn gegaan naar de algemene middelen en een bijdrage door de gebruiker. Voorgesteld wordt dat het bedrag wordt afgeschreven in 50 jaar maar een normale hypotheek kan maar voor 30 jaar wordt afgesloten. Waarom wordt voor zo'n hele lange afschrijvingsduur gekozen? Maak daar 30 jaar van.

Ons Diemen wijst erop dat wanneer de afschrijvingstermijn korter wordt gemaakt de kapitaallasten hoger worden.

Onafhankelijke Partij Diemen zegt dat zou kunnen worden nagedacht om meevallers te gebruiken om tegenvallers te compenseren. Wellicht kan 50% van de meevallers worden aangewend om dit bedrag in één keer af te lossen. Bovendien zou de gebruiker van de school, Florente, hierin een kleine bijdrage kunnen leveren omdat ze een heel goed jaar heeft gehad en ook wensen heeft naar voren gebracht over dit gebouw, al is het maar symbolisch. Een aantal andere partijen gaan ruimtes in dat gebouw huren en misschien kan de huur hiermee worden verhoogd. Er wordt nu uitgegaan van 3,5% rente maar de ECB gaat 4% berekenen, dus de extra kapitaallasten zullen alleen maar toenemen.

De voorzitter legt uit dat een alternatieve financiering zou kunnen worden voorgesteld via een amendement in de besluitvormende raad.

D66 memoreert dat het college de raad al eerder heeft geïnformeerd over de financiële details rondom de meerkosten die gemaakt zijn en de juridische afwegingen om te komen tot dit voorstel aan de raad. Die informatie is verstrekt onder geheimhouding en daarom zal niet inhoudelijk wordt ingegaan op deze afwegingen. De fractie heeft erg gewaardeerd dat de financiële details en juridische afwegingen zo zijn uiteengezet dat de noodzaak er niet is om hier nader op in te gaan.

Contract is contract geldt tot op zekere hoogte want in het recht is er sprake van redelijkheid en billijkheid tussen de contractpartijen en de gemeente Diemen heeft op deze wijze op een correcte wijze invulling gegeven aan goed opdrachtgeverschap, ook onder deze specifieke omstandigheden.

Ons Diemen constateert dat een mooie school is gerealiseerd met een ruime kinderopvang en daar hangt een prijskaartje aan. Het heeft toch wat meer gekost dan aanvankelijk was gecalculeerd. Beide partijen zijn het eens over de verdeling van de meerkosten. Het zou goed zijn dat in het raadsbesluit dan ook zou komen 'ten behoeve van de meerkosten tegen finale kwijting voor de realisatie van de brede school'. Zodat er daarna echt niets meer komt.

Ouderenpartij Diemen vindt dat goed en duidelijk is gemaakt hoe de kosten en de meerkosten tot stand zijn gekomen en de fractie is ook heel blij met de nieuwe school in Holland Park.

Wethouder Klaasse merkt op dat er een goed contract lag en afspraak is afspraak maar er is ook zoiets als redelijkheid en billijkheid en bijzondere omstandigheden en het college heeft het verstandig geacht om daar goed naar te kijken en om een juridisch conflict uit de weg te gaan. Dat kost immers ook geld en veel ambtelijke capaciteit. Voorts is er een risico op een nadelig effect omdat het maar een klein deel is van de kostenoverschrijding die de ontwikkelcombinatie daadwerkelijk geleden heeft. De gemeente wilde de school daar hebben en heeft daarom ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid als opdrachtgever. Het was onderdeel van de opdracht aan de ontwikkelaar maar als die veel duurder uitvalt is het ook terecht dat de gemeente daar ook een bijdrage aan levert. Daarnaast wil het college de relatie goed houden omdat op meer punten in dit gebied wordt samengewerkt met deze partij. Er is sprake van een totale gebiedsontwikkeling waar de school een onderdeel van was en de verantwoordelijkheid daarvoor is gelegd bij de projectontwikkelaar. Uiteindelijk is dat voor de gemeente heel goed uitgekapt. Uit het vorige agendapunt zijn veel lessen getrokken en uit dit agendapunt eigenlijk geen want de gemeente heeft hier alles goed gedaan. Er is ook niet bezuinigd op kwaliteit en duurzaamheid. De projectbeheersing aan de kant van de gemeente is heel goed geweest. Het liefst had het college natuurlijk niks bijbetaald maar de gevonden oplossing is redelijk en billijk.

Dit gaat worden vastgesteld in de vaststellingsovereenkomst en op basis van mondelinge toezeggingen van de ontwikkelcombinatie wordt ervan uitgegaan dat die getekend gaat worden met dit bedrag. Het zal uitgebreid worden geformuleerd in het contract zodat er geen aanvullende claim kan komen. Als van 50 naar 30 jaar wordt gegaan wordt de afschrijvingstermijn korter en is de gemeente per jaar meer geld kwijt aan afschrijving.

Onafhankelijke Partij Diemen wijst erop dat dan de rentelasten minder zullen worden.

Wethouder Klaasse legt uit dat kapitaallasten uiteenvallen in afschrijving en rente. Wanneer de afschrijvingstermijn korter wordt gemaakt worden de afschrijvingen per jaar hoger en dan wordt € 41.000 per jaar betaald aan afschrijvingskosten. De jaren daarna wordt het anders maar de eerste 30 jaar ligt het aanzienlijk hoger.

De rente wordt iets sneller minder maar als de afschrijvingstermijn korter wordt gemaakt is de gemeente de eerste jaren meer kwijt. Dat zal in een Excel-bestand aan de raad worden gepresenteerd.

Voor de begroting is het fijner als de gemeente in één keer de kosten pakt omdat dan niet elk jaar de kapitaallasten op de begroting drukken. De accountant zal echter zeggen dat de gemeente dat niet moet doen want zo'n school bouw je voor 50 jaar en om dan direct een deel van de kosten te pakken is geen goed boekhouderschap.

De school betaalt geen huur en het zou heel raar zijn om aan de school te vragen om bij te dragen in het tekort. Daarnaast is het not done om dat te doen bij het kinderdagverblijf. In de indexering kan er altijd rekening mee worden gehouden dat het iets duurder is geworden maar het is het niet waard om daar een juridische strijd over te gaan voeren. Daarnaast gaat het om een gering percentage van het vloeroppervlak van het hele gebouw.

VVD vindt het goed dat in deze bijzondere omstandigheden een stukje maatwerk wordt geleverd. Is er al eerder in het traject sprake geweest van overschrijdingen?

Onafhankelijke Partij Diemen constateert dat deze overschrijding valt binnen de zakelijke norm van 9% en er zal dus met het voorstel wordt ingestemd. Er zal geen amendement worden ingediend omdat dit niet haalbaar is in de raad maar de fractie denkt er toch zwaar over na.

Ons Diemen had liever gezien als in het raadsbesluit zou staan 'ter finale kwijting'. De fiscus eist een afschrijvingstermijn van 50 jaar en daarom is 30 jaar niet toegestaan. Daarnaast is de rente variabel en afschrijvingen zijn vaste kosten.

Onafhankelijke Partij Diemen merkt op dat in het stuk wordt gesproken over 3,5% over 50 jaar en dat is niet variabel. De BNG zal echter naar verwachting nu 4% rekenen.

Ons Diemen verwacht dat het in het stuk gaat om de rentelasten voor dit jaar en volgend jaar.

Wethouder Klaasse zegt dat het echt de intentie is dat het idee van finale kwijting in de vaststellingsovereenkomst wordt opgenomen. Wellicht is het goed om daar ambtelijk contact over te hebben of de formulering net iets scherper kan worden gemaakt maar dat wordt nog even uitgezocht.

De meeste zaken worden afgeschreven in 50 jaar en het is ook de intentie om die gebouwen 50 jaar te gebruiken. In eerste instantie lag de verantwoording heel sterk bij de ontwikkelcombinatie. Die heeft wel regelmatig het signaal gegeven dat het allemaal wel wat lastig wordt. Daarbij zijn ook een aantal voorbeelden van mogelijke optimalisaties gegeven door iets wat goedkoper te kunnen doen zonder aan kwaliteit in te boeken. Daar is vervolgens ook heel adequaat op gereageerd vanuit de ambtelijke organisatie van laat dat zien, geef daar een voorbeeld van. Dat is relatief pas laat echt concreet gemaakt richting de oplevering. Toen werden concrete bedragen naar voren gebracht en dan kan de opdrachtgever ook niet meer sturen maar dat geeft de gemeente een sterkere positie in de relatie met de opdrachtnemer. Natuurlijk was bekend dat er in de bouwmarkt enorme stijgingen van prijzen zijn geweest maar relatief laat is er een concrete uitleg gegeven door de opdrachtnemer.

Op dit moment is de marktrente 3,5%. Op het moment dat de gemeente kapitaal moet aantrekken bij een financieringsbehoefte wordt bekeken wat op dat moment de rentestand is en die kan dalen en stijgen.

Onafhankelijke Partij Diemen constateert dat de kapitaallasten waarschijnlijk omhooggaan want de rente gaat omhoog. Voorts wordt begrepen dat het krediet nog niet is genomen en er is nu dus nu nog sprake van een variabele rente.

Wethouder Klaasse legt uit dat in principe op de kapitaalmarkt wordt gekeken wat op dat moment de rentestand is. Wanneer de gemeente een lening aangaat voor 5 of 10 jaar wordt voor dat gedeelte van de kapitaalbehoefte de rente vastgezet. Het kan zijn dat er een lening

voor 5 jaar wordt aangegaan voor 3,5% en dat de rente over 5 jaar maar 2% is. In ieder geval gaat de gemeente geen lening aan voor 50 jaar voor 3,5%. De gemeente gaat soms heel kortdurende leningen aan of voor 5 jaar of 10 jaar. Het is dus niet zo dat voor dit specifieke bedrag een lening wordt aangegaan voor 50 jaar tegen 3,5%.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat en dat een gewijzigd of nader toegelicht voorstel wellicht tegemoet kan worden gezien. Vervolgens wordt de vergadering geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering.

5. Jaarstukken Stichting Florente Basisscholen 2022

D66 memoreert dat bij de beantwoording op de technische vragen de toezichthoudende rol van de gemeente wordt genoemd en hoe die gezien zou moeten worden. De toezichthoudende rol van de gemeente op een openbare school is redelijk beperkt als er ook een raad van toezicht is. Het is een marginale rol die ziet op de financiële continuïteit van de school en of de school daadwerkelijk een openbare school is. Daarnaast houdt de raad van toezicht integraal toezicht op onderwijs, inhoud, financiële continuïteit et cetera. De onderwijsinspectie heeft een duidelijke wettelijk gekaderde toezicht op de kwaliteit van het onderwijs.

Het is nogal lastig om de scheidslijn te trekken wanneer de gemeenteraad ergens wat van mag vinden of ergens een vraag over mag stellen. Financiële keuzes hebben gevolgen voor het te voeren beleid en beleidskeuzes hebben financiële gevolgen. Vandaar dat een vraag is gesteld over een zin in het jaarverslag over de inzet van onbevoegden. De fractie ziet uit naar een werkbezoek waar op informele wijze nader van gedachten kan worden gewisseld.

Onafhankelijke Partij Diemen merkt op dat de gemeente helaas niet gaat over de inrichting van het onderwijs. Het is jammer dat bijna 2,7 miljoen als positief resultaat is behaald in de tijd van corona door het Nationaal Onderwijs Programma. Hopelijk realiseert Florente zich dat dit bedrag waarschijnlijk moet worden terugbetaald en dan was het beter geweest als daarvoor onbevoegde docenten waren ingezet.

Ons Diemen vindt het vervelend om te lezen dat er nog steeds een lerarentekort is ondanks de Amsterdam-toeslag maar het is fijn dat de stichting financieel gezond is.

Ouderenpartij Diemen meldt dat de fractie meegaat met de gevraagde beslissing.

VVD zegt dat de omvang van het positieve financiële resultaat een stuk groter is dan was verwacht. De NPO-gelden zijn hier een groot deel van. Is dit ook aan bod gekomen in het bestuurlijk overleg en is gehoord over een plan waardoor volgend jaar het resterende bedrag kan worden weggezet? De stukken zijn voor de zomer ontvangen en besproken in het bestuurlijk overleg in juni terwijl de raad de stukken vrij recent heeft ontvangen. Kan dit de volgende keer al niet voor het reces worden gedeeld en besproken?

PvdA is geen voorstander van het inhuren van personeel want onderwijs mag geen verdienmodel zijn voor zzp cowboy organisaties maar helaas moet het soms. De financiële schade is duidelijk te zien in het jaaroverzicht. Onderwijsgroep Aves heeft een landelijk manifest opgesteld om hier aandacht aan te besteden en te kijken of hier een halt aan kan worden toegeroepen. Het is goed dat ook Florente dit ondertekend heeft.

Het financiële resultaat is erg positief maar personeel om het NPO uit te voeren is er niet. Toevoegen aan de algemene reserve lijkt logisch maar de vraag blijft wat er over is als de tijd om het te besteden voorbij is.

GroenLinks merkt op dat de voorzitter bij de aankondiging van het onderwerp zei “willen fracties desondanks nog het woord voeren”. Dat is niet passend want iedere fractie moet voor zichzelf kunnen bepalen of ze over het onderwerp het woord wil voeren.

De voorzitter neemt hier kennis van.

Wethouder Klaasse zegt dat bij de continuïteit van het onderwijs heel veel kan worden bijgehaald maar doorgaans kijkt de gemeente naar of de financiële positie van de stichting onder druk staat of staan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs onder druk. Florente verdient een pluim voor het beantwoorden van de technische vragen en de stichting is niet gewend om dit soort vragen te beantwoorden. Zeker als dit soort randzaken aan de orde zijn vindt de stichting het leuk en handig om dat tijdens een werkbezoek te doen. Ook dit jaar zal weer een werkbezoek plaatsvinden en net voor de behandeling van de begroting. Daarbij wordt gedacht om dit te doen in de nieuwbouw van Het Atelier. Het is vooral jammer dat er een positief resultaat is van 2,6 miljoen. Dat geld was bedoeld voor het herstel na corona vanwege de leerprestaties van de kinderen maar daarvoor moet je ook de mensen hebben. Het is echter al lastig om de dagelijkse operatie rond te krijgen. In principe is voor de terugbetaling van deze gelden een termijn van 4 jaar. Dat betekent dat rond augustus 2025 die middelen moeten worden uitgegeven. De terugbetalingsregeling is nog niet echt duidelijk gemaakt en het zou dus nog reuze kunnen meevallen maar uiteindelijk is dat geld bedoeld voor het onderwijs en dan moet het ook in onderwijs gestoken worden. In het bestuurlijk overleg is uitgebreid over de NPO-middelen gesproken. In overleg met hun accountant is ervoor gekozen om het in de algemene reserve te doen. Hopelijk draait de stichting een paar jaar in de min want dat betekent dat geld uit de algemene reserve wordt gehaald om het NPO-programma verder vorm te geven. Op dit moment is er geen informatie in hoeverre leerkrachten gebruik hebben gemaakt van de voorrang voor doelgroepen maar dat zal worden nagegaan. In de afgelopen jaren is de jaarrekening vaak pas in oktober of zelfs november in de raad behandeld. Na de afsluiting van de jaarstukken moet de accountant er overheen gaan en vervolgens wordt het bij het ministerie van OCW ingediend en dat kan tot 1 juli. Dan is er pas de definitieve versie en vervolgens wordt het ambtelijk bekeken. Daarna stuurt het college het naar het presidium en dan zit er een reces tussen.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

6. Mededelingen portefeuillehouder Boog

Er zijn geen mededelingen.

7. Kredietaanvraag feestelijke activiteit jaarwisseling 2023

Onafhankelijke Partij Diemen memoreert dat de fractie jaren geleden heeft gevraagd aan de burgemeester of er niets is te doen aan het vuurwerk. Vuurwerk geeft allerlei problemen. Er wordt veel vernield en de dag na de jaarwisseling staan er veel grote dozen op straat met al het vuurwerk dat is afgestoken en de mensen ruimen dit niet zelf op. Het zou heel mooi zijn

als er een landelijk verbod komt op het afsteken van vuurwerk. In de feestweek was het afsteken van vuurwerk echter een mooie gebeurtenis en alles werd netjes opgeruimd. Is er een idee over wat wordt gepresteerd voor het gevraagde krediet van € 50.000 en of dit wel op prijs wordt gesteld of wordt dit als een experiment gezien? Als het helemaal niks wordt hoeft het het jaar daarna niet meer te worden gehouden. Zo'n festiviteit zou wel eens gedwarsboomd kunnen worden door het weer omdat het te hard waait of het regent of mensen zitten ergens anders bij elkaar in een andere stad of dorp. Is er een alternatieve datum voor deze festiviteit? Hoe succesvol kan het worden en zal dit het afsteken van consumentenvuurwerk tegengaan?

Eind september beslist de raad of het krediet beschikbaar wordt gesteld. Is de gemeente dan nog op tijd om een partij te vinden om het te organiseren? Het is te laat als het nu nog allemaal op de rit moet worden gezet. Misschien kan het geld beter worden uitgegeven aan het opruimen van al het vuurwerk na de jaarwisseling of aan handhaving.

D66 kan zich vinden in het uiteindelijke doel van het voorstel als minder gewonden door vuurwerk, minder afval et cetera en het is mooi dat het college heeft gekozen om het goede voorbeeld te geven om te kiezen voor een lichtshow. Het doel voor de eerste keer is al om het gebruik van vuurwerk naar beneden te brengen maar als je zelf niet zoveel waarde hecht aan het afsteken van vuurwerk tijdens de jaarwisseling heb je wel de show van het afsteken van het vuurwerk door de buurman. Nederland gaat naar de situatie dat er op een gegeven moment een afsteek- en verkoopverbod is voor vuurwerk en dan wil je graag een alternatief bieden aan de inwoners met een mooie show om naar te kijken. Het is dan ook fijn om enige ervaring te hebben opgedaan met het organiseren van zo'n show. Wat is nu exact het doel van dit voorstel? Wanneer gaat het worden geëvalueerd? Als in het voorjaar van 2024 wordt geconstateerd dat het toch niet zo'n groot succes is kan dan nog worden bijgestuurd voor het jaar daarna?

Hoe wordt ervoor gezorgd dat dit een drukbezocht evenement wordt? Als om 24.00 uur de lichtshow wordt gestart en er niet veel erbij wordt gedaan is het misschien niet zo aantrekkelijk voor de mensen en krijg je misschien alleen maar mensen uit de omgeving van de Loswal. Misschien moet pas om 00.30 uur worden gestart of om 22.00 uur. Is er misschien nog de mogelijkheid om daar onderzoek naar te doen via het online panel om te kijken wat er nodig is om ervoor te zorgen dat mensen hier ook naartoe gaan? Bijvoorbeeld een gratis oliebol of muziek.

Ons Diemen vraagt zich af of dit het juiste moment is om hier geld in te steken want landelijk is er op dit moment nog geen verbod op het afsteken van vuurwerk. Overal wordt vuurwerk afgestoken terwijl je dan naar zo'n evenement loopt. Veiligheid is dus zeker van belang. De vraag is of er wel voldoende inwoners op het evenement afkomen waardoor de € 50.000 een goede uitgave is. Is het een idee om dit voor te leggen aan de burgerraad? Waarom moet de raad akkoord gaan met de begrotingswijziging van € 50.000 terwijl in de komende jaren rekening moet worden gehouden met magere jaren? Bij een landelijk verbod is het zeker een mooi alternatief en gebaar om te bieden aan de inwoners. Is er al onderzoek gedaan naar als er rondom vuurwerk wordt afgestoken de lichtshow wel goed is te zien?

Ouderenpartij Diemen vraagt zich af of op deze korte termijn nog een show kan worden georganiseerd eind december. Het kan zijn dat het een show wordt die niet zo aanslaat omdat die te snel is opgezet en daardoor kwalitatief niet goed is. Bovendien is het de vraag of het goed kan worden georganiseerd met een bedrag van € 50.000. Dit gaat worden begeleid door een externe projectleider maar is daar financieel rekening mee gehouden? Is dit een projectleider die reeds voor de gemeentelijke organisatie werkt of moet die speciaal

worden ingehuurd en voor hoelang? Kan het college de garantie geven dat het gevraagde budget niet wordt overschreden?

GroenLinks is voorstander van het afbouwen van zowel consumenten- als evenementenvuurwerk. Daarom is de fractie blij met het voorstel. Door het afschieten van vuurwerk is er sprake van verspreiding van zware metalen, fijnstof en CO₂. Omwonenden, vluchtelingen uit oorlogsgebieden of huisdieren ervaren ook nog eens overlast van activiteiten als deze. GroenLinks heeft samen met D66 in 2022 al eens aandacht gevraagd voor een vuurwerkverbod In Diemen maar handhaving nu is erg lastig, dus de vuurwerkvrije gebieden uitbreiden of heel Diemen vuurwerkvrij verklaren is nog meer hooi op de vork van de handhavers. Ook is het vreemd om inwoners te verbieden om vuurwerk af te steken terwijl ze het nog wel mogen kopen. Wil het college of de burgemeester een brief schrijven naar de Tweede Kamer om nogmaals te pleiten voor een landelijk verbod op consumentenvuurwerk? Het verbieden van evenementenvuurwerk lijkt een beslissing te zijn voor de provincie maar het college zou dan toch het gesprek moeten aangaan met organisatoren die evenementenvuurwerk willen afsteken of een alternatief mogelijk is. Zo nodig zullen over 2 weken nog moties over dit onderwerp worden ingediend maar GroenLinks steunt graag dit duurzame initiatief.

PvdA merkt op dat er veel fijnstofuitstoot plaatsvindt bij het afsteken van vuurwerk. Veel mensen lopen letsel op door zwaar en onveilig vuurwerk. Huisdieren en dieren in het wild hebben er last van en het veroorzaakt schade aan de persoonlijke en publieke ruimte en gebouwen. De PvdA is daarom voor een landelijk vuurwerkverbod maar helaas is het nog niet zover.

Het is de vraag of een show met drones of lasers daadwerkelijk zorgt voor het afsteken van minder vuurwerk. Nu al heeft het persbericht reacties losgemaakt op sociale media van hardcore afstekers en een alternatieve show werkt voor sommige als een rode lap op een stier. De fractie is bang dat het moeilijk is om mensen naar een alternatieve show te trekken want het is makkelijker en aantrekkelijker om voor de eigen deur naar vuurwerk te kijken. De vraag is of mensen behoefte hebben aan zo'n show gezien het vuurwerkverbod vorig jaar in Amsterdam. Bovendien is het de vraag of het voor de handhavers nog wel is bol te werken met zowel consumentenvuurwerk door de hele gemeente als de alternatieve show.

VVD vraagt zich af of een show met laserlichten en drones voldoende wervend is en komt daar wel publiek op af dat zelf graag vuurwerk afsteekt. Wordt met een dergelijke activiteit het afsteken van vuurwerk in Diemen wel substantieel beperkt? Er zijn vast wel ervaringen van andere gemeenten die zo'n evenement al eerder hebben georganiseerd. Wat te doen als het weer zo'n show niet toelaat of wanneer mensen vanwege het weer toch liever thuisblijven? Wordt het dan later op de avond of op een andere avond georganiseerd maar dat kan ten koste gaan van de aantrekkelijkheid? Is bekeken of het niet doorgaan van het evenement is te verzekeren? Het is jammer dat een algemeen vuurwerkverbod niet is te handhaven in Diemen maar hoe zit het met het handhaven van het beperkte vuurwerkverbod, met name rond de uren van de vuurwerkshow? € 50.000 is veel geld voor een kortdurend evenement. Dat geld is alleen maar goed besteed als daarmee een flink deel van de jaarlijks terugkerende vuurwerkknarigheid kan worden voorkomen.

De heer Boog zegt dat het voorstel voortkomt uit de wens van het college en de raad om de overlast door consumentenvuurwerk te beperken. Het college is ook voorstander van een landelijk verbod op consumentenvuurwerk en niet een beperkt verbod zoals nu door het kabinet is uitgevaardigd. Hopelijk zal een nieuw kabinet dit ook opnemen in zijn voornemens. Er is een brede wens, steeds meer in de samenleving, om het consumentenvuurwerk terug

te dringen en daarom is het verstandig om nu al na te denken over hoe een ontwikkeling naar minder consumentenvuurwerk kan worden ondersteund als gemeente. Misschien moet dan ook al worden nagedacht over een alternatief in de huidige situatie en in de toekomst en hopen dat daar een totaalverbod uitkomt.

Eigenlijk is het voorgestelde evenement een experiment en het resultaat ervan kan pas worden gezien als ermee aan de slag is gegaan. Verwacht wordt dat het de eerste keer niet echt druk zal zijn want bij gemeenten die al eerder met dit soort initiatieven aan de slag zijn gegaan is het een groeiproces geweest. Burgemeester Broertjes van Hilversum was een van de eerste die het beperken van consumentenvuurwerk landelijk aan de orde heeft gesteld en jaren geleden is die in Hilversum begonnen met een alternatief om naast een vuurwerkvrije zone in het centrum een centrale show te organiseren tijdens de jaarwisseling. De eerste keer kwamen daar niet heel veel mensen op af maar na verloop van tijd is het steeds meer gaan groeien en nu is het echt een heel groot evenement geworden.

Als de gemeente de traditie van consumentenvuurwerk wil doorbreken moet worden gedurfd om dit soort stappen te zetten en af en toe een experiment worden aangegaan om te kijken of de gemeente hieraan een bijdrage kan leveren. Nagedacht moet worden over wat te doen bij slecht weer. Amsterdam heeft het toen een dag later gedaan maar als het dan ook nog slecht weer is moet bekeken worden of het überhaupt nog moet doorgaan. Het wordt een nieuw proces van een wat langere adem waarbij de gemeente moet durven om zo'n nieuwe traditie in Diemen vorm te gaan geven.

Het is niet te verwachten dat na één show het afsteken van consumentenvuurwerk een enorme daling zal laten zien maar er moet nu worden nagedacht over een aantal criteria waardoor na verloop van tijd kan worden gemeten hoe zich dat ontwikkelt.

D66 vraagt wanneer kan worden gezegd dat deze eerste show geslaagd is.

De heer Boog zegt dat dit een proces is van een aantal jaren. Een voorstel zal worden gedaan om ook nog 2 jaar daarna geld hiervoor in de begroting op te nemen omdat pas na een paar jaar definitief kan worden gezegd dat dit moet worden doorgezet. Dat neemt niet weg dat de eerste keer goed moet worden geëvalueerd en natuurlijk al moet worden gekeken naar het effect.

D66 vraagt wanneer het evenement na 3 jaar is geslaagd.

De heer Boog hoopt dat dit samen gaat met een totaalverbod dat er gaat komen maar als dat niet zo is mag worden gehoopt dat er sprake is van een afname van het afsteken van consumentenvuurwerk en dat er veel meer mensen in die paar jaar naar het evenement toe gaan en het ook waarderen. De gemeente kan meten hoe de mensen dit evenement waarderen.

VVD vraagt of in Hilversum na een paar jaar het afsteken van consumentenvuurwerk door inwoners minder werd door de steeds meer bezochte centrale vuurwerkshow.

De heer Boog zegt dat het moeilijk is om daar heel harde uitspraken over te doen. Het beleid de afgelopen jaren is ook heel zigzaggend geweest want eerst was er geen verbod, toen een beperkt verbod, tijdens corona een totaalverbod. Er moet niet alleen heel strak worden gekeken naar indicatoren maar als de gemeente de traditie van vuurwerk afsteken tijdens de jaarwisseling wil doorbreken moeten dit soort dingen worden aangedurfd. Natuurlijk moet ervoor worden gezorgd dat het aantrekkelijk is en kijken of het door andere dingen nog aantrekkelijker kan worden gemaakt. Dat wordt nu al besproken.

Eerder was al de gedachte om zo'n show te organiseren maar toen kwam corona er tussen en vervolgens waren er grote capaciteitsproblemen om het niet te kunnen doen. Nu is er wel capaciteit. Er zijn al offertes en er is een afspraak met partijen dat wanneer de raad toestemming geeft het kan worden uitgevoerd. Natuurlijk moet de gemeente nog een aantal dingen regelen maar het kan wel bij de komende jaarwisseling.

Er zijn een aantal gemeenten die dit al eerder hebben ingesteld zoals Amsterdam maar er komt zeker resultaat op de langere termijn. De projectleider heeft al een aantal andere dingen begeleid van de gemeente waaronder bijvoorbeeld de Gemeentedag afgelopen zaterdag en de festiviteiten bij de spooronderdoorgang. Het is dus iemand die bekend is bij de gemeente en de mensen al kent.

Het meteen afschaffen van evenementenvuurwerk is een stap te ver. De gemeente geeft al het goede voorbeeld door als alternatief voor het consumentenvuurwerk niet een centrale vuurwerkshow te organiseren. De fractieleider van GroenLinks in de Tweede Kamer heeft samen met de Partij van de Dieren al het initiatief genomen tot een landelijk verbod op consumentenvuurwerk. Jesse Klaver noemt centrale vuurwerkshows als alternatief voor de jaarwisseling. Het is een stap te ver om nu te zeggen dat er nooit meer centrale vuurwerkshows in de gemeente mogen worden georganiseerd. Het college is voornemens om een nieuw evenementenbeleid vorm te geven en dan komt de spanning naar voren met bepaalde duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente en hoe daarmee op bepaalde evenementen moet worden omgegaan. Die discussie zal worden gevoerd bij het nieuwe evenementenbeleid.

Nagegaan zal worden of vanuit de VNG of andere partijen weer een initiatief komt zoals bijvoorbeeld van de Nationale Politie die ook voorstander is van een totaalverbod op consumentenvuurwerk. Alleen een brief van Diemen zal niet echt helpen maar er moet een geschikt moment worden gevonden om gezamenlijk met andere partijen op te trekken om dit doel te bereiken. Tot nu toe heeft spreker ook elke actie in die richting ondersteund.

Dat er nu ook reacties komen op sociale media van hardcore vuurwerkafstekers hoort erbij. In de afgelopen jaren bij het afsteken van consumentenvuurwerk tot nu toe was het al heel moeilijk voor politie en handhavers om daar op een adequate manier op te handhaven.

Daarom is juist de roep om een totaalverbod belangrijk en dat de mentaliteitsverandering over vuurwerkgebruik wordt doorgevoerd. Dan kan worden gekomen tot een beheersbare situatie waarop ook kan worden gehandhaafd. Met de regels die er nu zijn is dat niet te doen. Amsterdam had een afsteekverbod afgekondigd terwijl er nog geen verkoopverbod is en er werd evenveel vuurwerk afgestoken als in gemeenten waar wel een totaalverbod was. Het is een kwestie van aandurven, zien hoe het gaat en hopelijk kan na verloop van tijd worden geconstateerd dat er een goede ontwikkeling is ingezet en is gebouwd aan een nieuwe traditie.

Onafhankelijke Partij Diemen vindt het mooi om te horen dat het een experiment is. Met de kredietverlening zal worden ingestemd.

D66 vraagt of de burgemeester bereid is om mensen te vragen wat er meer nodig is om het evenement aantrekkelijk te maken, ideeën over het tijdstip enzovoort. Alleen met een totaalverbod kun je echt verwachten dat zo'n show zal leiden tot het verminderen van het afsteken van consumentenvuurwerk omdat de hardcore vuurwerkafstekers wel door zullen gaan. Wat als in de kabinetsformatie wordt gezien dat er geen landelijk verbod komt voor het afsteken van consumentenvuurwerk. Gaat de gemeente dan door met het elk jaar aanbieden van deze show want € 50.000 per keer is een flink bedrag? Daarnaast is een experiment alleen zinvol wanneer ook wordt bepaald tot wat dit moet leiden.

Ons Diemen constateert dat er kan worden gekozen uit 2 shows en daarom zou moeten worden nagegaan welke van die shows het moet worden.

Ouderenpartij Diemen vraagt of de kosten van de externe projectbegeleider zijn inbegrepen. Kan een garantie worden gegeven dat er geen overschrijding van het budget zal plaatsvinden? In de raadsvoordracht staat namelijk dat het bedrag zeer grof geraamd is.

GroenLinks vindt het fijn om te horen dat wanneer het doorgaat er in ieder geval voor wordt gekozen om het meerdere jaren achter elkaar te doen om te kijken of het werkelijk effect heeft. Door Jesse Klaver werd een centrale vuurwerkshow genoemd als alternatief op de dag zelf en dat gold niet voor evenementenvuurwerk.

PvdA zegt dat als zo'n evenement gaat worden uitgevoerd het heel belangrijk is dat de mensen ook warm worden gemaakt voor zo'n evenement door bijvoorbeeld psychologie te gebruiken als nuchtering enzovoort, dat mensen geen kant meer op kunnen met hun eigen vuurwerk door naar zo'n evenement te gaan.

De heer Boog meldt dat wordt gekeken hoe de verzekerbaarheid van het evenement goed kan worden afgedicht. De kans dat het niet doorgaat onder bepaalde omstandigheden kan natuurlijk altijd, hoe ga je daarmee om en wat is een eventueel alternatief? Dat moet goed worden geregeld. Het is een goede suggestie van D66 om breed te inventariseren van hoe kan het zo aantrekkelijk mogelijk worden gemaakt en mensen daarop te bevragen. Wanneer er een landelijk verbod komt zal per definitie het afsteken van vuurwerk veel minder zijn maar zelfs als dat niet meteen gebeurt is het toch waard om dit in gang te zetten. De gemeente heeft immers ook een eigen verantwoordelijkheid wanneer zij vindt dat consumentenvuurwerk moet worden teruggedrongen. Het is dan nog steeds waard om in zoiets te investeren maar meest effectief is natuurlijk een totaalverbod. In Hilversum was tot nu toe ook nog niet een totaalverbod maar daar zag je toch een toename van mensen die naar de centrale show gingen. Daarmee wordt gewerkt aan een traditie en een andere denkwijze over vuurwerk. Als landelijk de knoop toch niet wordt doorgehakt kan er met elkaar over worden gesproken om te stoppen met zo'n alternatieve show. Er wordt nu gekeken naar wat past het beste in Diemen en wat zijn de voor- en nadelen van beide shows. Ook voor de locatie is nog geen definitieve keuze gemaakt. Daarbij speelt ook hoe aantrekkelijk is het voor de mensen en wat kan er omheen worden verzonnen. De kosten van de projectleider zitten in het budget. Het bedrag is nu grof geraamd en niet kan worden gegarandeerd dat het geen 60.000 of € 65.000 wordt maar de verwachting is dat € 50.000 een reëel bedrag is.

Ouderenpartij Diemen vraagt hoeveel de overschrijding zou moeten zijn om dit project niet door te laten gaan. De offertes zullen een beperkte geldigheidsduur hebben en wellicht gaan de bedragen omhoog omdat de gemeente een beetje laat is met aanvraag. Er is ook nog 280 uur aan arbeid voor wat betreft de gemeente en dan wordt dus al gauw gekomen op een bedrag dat 1,5 keer zo hoog is als het krediet dat wordt gevraagd. Is het dan wel verantwoord om daarvoor nog een show te geven?

De heer Boog vindt van wel want anders was het voorstel niet gedaan. Er moet ook over de aantrekkelijkheid van de show worden nagedacht, dus het zou best kunnen zijn dat er nog iets extra's nodig is om dat goed neer te kunnen zetten. In ieder geval zal heel goed op het budget worden gestuurd. Als de raad akkoord gaat in de besluitvormende raad kan nog aan de offerte worden voldaan. De verzekering moet nog worden vastgelegd en zit dus nog niet in het bedrag.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als bespreekstuk naar de raad gaat.

8. Verordening gemeentelijke rekenkamer Diemen 2024

Ons Diemen vindt het goed om te lezen dat er interne en externe adviseurs kunnen worden gevraagd om aan te sluiten en advies uit te brengen.

Onafhankelijke Partij Diemen heeft er vertrouwen in dat het aanbestedingstraject voorspoedig zal verlopen.

GroenLinks dankt D66 voor de voorgestelde verbeteringen in de verordening.

Mevrouw Van 't Riet (voorzitter presidium) vraagt of alle fracties er ook mee instemmen dat het met de wijzigingen als voorgesteld door D66 als hamerstuk naar de raad gaat. Dan wordt ervoor gezorgd dat er bij de besluitvorming een aangepaste versie ligt.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

9. Benoemen van de plaatsvervangend ombudsman/kinderombudsman

VVD vindt dat de kandidaat een indrukwekkende cv heeft en het is een zeer passende cv voor deze functie.

D66 is verheugd met de voordracht van mevrouw Tuzgöl-Broekhoven. Er treedt per 1 oktober een kinderombudsman en plaatsvervangend ombudsman aan met oog voor verschillende groepen en perspectieven.

Ons Diemen vindt de cv van de nieuwe kinderombudsman heel mooi. Dit wordt een hele goede plaatsvervangend ombudsman. Overigens staat er in de raadsvoordracht een pleonasme want daar wordt gesproken over de nieuwe plaatsvervangend ombudsman.

De voorzitter wijst erop dat zij plaatsvervangend ombudsman wordt van de gemeenten die aan de regeling meedoen en zij wordt ook kinderombudsman.

Onafhankelijke Partij Diemen is blij dat er een gemeentelijke plaatsvervangende ombudsman/kinderombudsman is gevonden.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.38 uur.